

'İşçilere tembel diyorlar ama şirketler kâr ediyor'

'Borçokrasi'den sonra

Yunanistan" ve "Ekonomik kriz" kelimeleri yan yana geldiğinde takip eden muhtemel cümleler şunlar oluyor: "Yunan halkı zaten tembel!", "Aylaklar!", "'Siesta' yapmaktan çalışmaya fırsat bulamıyorlar, tabi kriz olur", "Ayaklarını yorgana göre uzatmadılar", "El kesesinden günlerini gün ettiler." Peki, Yunanistan'da krizin nedeni gerçekten "tembellik" mi? "Her halükarda: Kriz değil bu, aldatmaca" diyor oysa gazeteciler Katerina Kitidi ve Aris Chatzistefanou Yunanistan'daki krizin anlattıkları "Borçokrasi" belgeselinin sunusunda. Onlara göre ekonomik olarak zor durumdaki ülkelere 'kurtulmaları' için ödenen paralar, halkın ihtiyaçlarını karşılaması için değil borçlarını kapatabilmeleri için veriliyor. Zaten bu "yardımlar" da halkı daha zor durumda bırakacak katı tasarruf tedbirlerinin uygulaması koşuluyla yapılıyor. Yunanistan için ise bu tedbirlere, bütçe açığını ve borçları daha da arttıran rutin silah alımını aksatmama şartı koşuluyor. Böylece IMF'den alınan yeni borçlar krizin gerçek sorumlularının ve silah tüccarlarının kasasına girmiş oluyor. Kitidi ve Chatzistefanou tarafından döngüsü böyle özetlenen Yunanistan'daki "aldatmaca"nın kökleri nerede peki? Hala Yunan halkının yüzde 75'i tarafından desteklenen Avrupa Birliği üyeliği ile ülke gerçekten refaha kavuştu mu? Ya kriz? İnsanlar bu krizden çalışma yaşamı, sağlık, güvenlik ve eğitim alanlarında nasıl etkilendi? Peki, gündelik hayat? İnsanların yaşam alışkanlıkları ne yönde değişti? Yunanistan'da faşizmin yükselişi nasıl sorunları beraberinde getirdi?

*İşte Yunanistan'ın dört yıldır içinde debelendiği krize dair dört günlük yaşamsal notlar...
Not: Bu soruların cevaplarını sıralamaya geçmeden Atina'da gönüllü olarak mihmandarlığımı yapan, hatta sadece bununla kalmayıp röportajlarda da çevirmenlik işini üstlenen sevgili arkadaşım Bayram Kara'ya çok teşekkür etmeliyim. Onun değerli katkıları olmasaydı bu dosya ortaya çıkmazdı...*

Dünya Yunanistan'daki krizi IMF'nin ülkeye verdiği krediler, avrolar, Almanya Başbakan'ı Angela Merkel'in bu kredilere karşı çıkışları ve Avrupa Birliği (AB)'nin Yunanistan'ı birlikten atacağına dair senaryolar tartışadursun krizin Yunan toplumunda açtığı yaralar gün geçtikçe daha da derinleşiyor. Çözüm ise şimdilik ufukta görünmüyor... Tüm İşçiler Mücadele Cephesi (PAME) Dış İlişkiler Sorumlusu Yorgos Pondikos, krizin nedeninin çalışanlar ya da Yunan halkı olmadığını söylüyor ve sorumluluğun bunların omzuna yüklenmesine karşı çıkıyor.

» Dış dünyada Yunan halkının tembel olduğu ve krizin bu yüzden ortaya çıktığı yolunda bir söylem var. Yunan halkı gerçekten tembel mi? Kriz bu yüzden mi oldu? Her şeyden önce bu bir mittir; sermayenin alışık olduğumuz propagandalarından biridir. Çünkü sermaye emekçilerin tek yumruk halinde hareket etmemesini, parçalanmasını ister, çıkarları bunu gerektirir. Dolayısıyla bu yalanı bu dönemde Yunanlılar için söylüyorlar, yarın Türkler için başka şey söylerler, İtalyanlar için başka şey, Portekizliler için başka şey... Ben bu söyleme karşılık şunu sormak istiyorum: Kriz gelişmiş ülkelerden, Amerika'dan başlayıp, Almanya, Fransa, Portekiz ve İtalya'da görüldüğüne göre, bütün bu ülkelerdeki insanlar tembel miydi? Krizin Yunanistan'a özgü bir şey olduğunu söyleyemeyiz, ama bunlarla yapılmak istenenin krizin asıl nedenini saklamak olduğunu söyleyebiliriz. Bu kriz, sistemin kendi krizidir. Sermayenin taktığı de kendi sistemini korumak için krizlerin ve genel olarak tüm sorunların nedenini insanda aramaktır. Onun için de "siz tembelsiniz", "yanlış yapıyorsunuz" gibi şeyler söylerler.

'TEMBELSEK ŞİRKETLER NASIL KAR EDİYOR'

Bu miti alt üst edecek bir veri sunayım size. Kriz boyunca 500 Yunan şirketi karlarına katmıştır! (Yunanlılar tembelse) bu iş nasıl oluyor? Yunan şirketleri bunlar yabancı şirketler de değil... O zaman krizin nedeni nedir? Bir başka bir veri daha: Yunan finans sektörü 1997-2007 yılları arasında AB finans sektörleri arasında en çok kazanan oldu. Bu dönemde Yunanistan'daki ekonomik büyüme yüzde 2 ila 4 arasındaydı.

Yani biz bu tür sosyo-ekonomik krizlerin herhangi bir ulusla özdeş olduğunu düşünmüyor,

bunları herhangi bir halkın tembelliğine bağlamıyoruz. Ülkemizde toplumun her kademesinde ve sendikal hareket içerisinde bu krizin karakteri üzerine önemli bir tartışma sürüyor. Bazıları bu krizin bir borç krizi olduğunu savunuyor. Biz ise bu krizin aşırı sermaye birikiminden kaynaklandığını söylüyoruz.

» Peki, bu kriz Yunanistan'da çalışma yaşamını nasıl etkiledi?

Hükümetin verdiği resmi rakamlara göre şu anda Yunanistan'da 4 buçuk milyon çalışan, 1 milyon 300 binin üzerinde de işsiz var. Bizce işsiz sayısı çok daha yüksek, ama bu rakamlar bile dramatik bir durum ortaya çıkarıyor; çalışabilecek durumda olan 4 buçuk milyonun içinde her dört kişiden biri işsiz. UNICEF'in son raporlarına göre ise Yunan toplumunun büyük bölümü fakirlik sınırına yaklaştı, 800 bin civarında Yunanlı çocuk fakirlik sınırının altında yaşıyor.

MAAŞLAR DÜŞTÜ, İKRAMİYELER KESİLDİ

Kriz ile birlikte alınan önlemler ilk önce kamu çalışanlarını vurdu; bunların ücretlerinde yüzde 40'lara varan kesintilere gidildi. Krizden ikinci sırada etkilenen kesim emekliler, üçüncü sırada etkilenen ise özel sektör çalışanları oldu. Hem kamu hem de özel sektör çalışanlarının, 13. ve 14. maaş olarak da bilinen yıllık ikramiyesi kesildi; maaşlara ekstra vergiler getirildi ve emeklilik yaş sınırı yükseltildi. Özel sektör çalışanlarının uğradığı hak kesintilerinin en önemlisi ise toplu sözleşmelerin iptal edilmesiydi. Ayrıca özel sektör çalışanlarının on binlercesinin aylarca maaş alamadığını da eklemek gerekir.

Bunların yanı sıra halkın genelinin ödediği vergilerin hepsi yükseltildi. Yeni vergi uygulamaların getirildi; bu yeni vergilerin bazıları faturalara eklendi. Halkın geneli bu ekstra vergileri "haraç" olarak anıyor. Çalışanların büyük kesimi ise bu "haraç"ları ödemekte zorlanıyor.

Bu arada Türkiye'den gelen bir gazete aracılığıyla da Türk emekçilere ...

Türkiyeli emekçiler...

Ben ne dedim?

“Türk emekçiler” dediniz.

Aradaki farkı nedir?

Türkiye’de Kürt... (Gülerek kesiyor)

Tabi çok doğru, ama ne demek istediğimi zaten siz anladınız. Türkiyeli emekçilere Yunanistan’daki mücadelelere verdikleri destekten ötürü teşekkür etmek istiyoruz. Türkiyeli ve Yunanlı emekçilerin düşmanının ortak olduğunu düşünüyor ve mücadelemizin de ortak olması gerektiğini savunuyoruz. Bu ortak mücadele bağlarımızın daha da gelişmesini istiyoruz.

Haklar tırpanlandı

- Ulusal Genel Toplu İş Sözleşmesi iptal edildi.
- Kamu çalışanlarının maaşlarından yüzde 40'lara varan kesintiler yapıldı.
- Emeklilik yaşı 67'ye yükseltildi.
- Paskalya, Noel ve tatil günleri için emeklilere verilen ikramiyeler kaldırıldı.
- Bütün emeklilerden yüzde 5 ila 10 arasında kesinti yapıldı.
- Yılbaşı ikramiyesi olarak özel ve kamu sektöründe uygulanan “13 ve 14. maaş” uygulaması kaldırıldı.
- Kamu ve özel sektör çalışanlarının büyük kısmının maaşları düşürüldü • İşten çıkarmalar arttı.

AB fena vurdu

Yunanistan'ın dört yıldır içinde debelendiği krizin kökleri ne dört yıl öncesine dayanıyor ne de yedi yıl. Kökler, çok daha derinde; Yunanistan'ın Avrupa Birliği (AB)'ne üye olduğu 1981 tarihinde. 1981'den önce, yani Yunanistan'ın daha "el kesesinden" bir kuruş bile almadığı dönemlerde Yunanistan, kendi kendine yeten ve hatta tarım alanında yüzde 27 oranındaki üretim fazlasını ihraç eden bir ülke konumundayken AB ile birlikte büyük dönüşüm geçiriyor. Krize dair konuşmak üzere kendisini, Atina'daki ofisinde ziyaret ettiğimiz Tüm İşçiler Mücadele Cephesi (PAME) Dış İlişkiler Sorumlusu Yorgos Pondikos yaşanan bu dönüşümün önemli alanlarından birinin tarım olduğunu söylüyor. Pondikos'a göre AB'nin tarım politikaları gereği çiftçilere verilen ödenekler sayesinde çiftçilerin üretim yapması engellendi, dahası halihazırda var olan ürünlerin çöpe atılması teşvik edildi. Tarım alanında çalışan büyük şirketlerin çıkarları doğrultusunda bu alana kotalar kondu. 80'lerde hala çiftçilere verilen ödenekler vardı, fakat 90'dan sonra bu ödenekler kesilince taşradan şehre göç dalgaları başladı.

İhraç malların üzerindeki gümrük vergilerinin kaldırılmasıyla yerli ürünler, ithal ürünlerle rekabet edemez hale gelince, özellikle tekstil, montaj ve gemi inşa sektörleri de çöktü. Pondikos gemi inşa sektöründe yaşananları şöyle anlatıyor: "Dünyanın en büyük gemi ticaret filosuna sahip olduğumuz için gemi sanayii sayesinde koskoca bir bölge yaşamını sürdürüyordu; çok da iyi bir işti bu. Fakat şirketler gemilerini Yunanistan'da değil ucuz işgücünün bulunduğu ülkelerde yaptırmaya başlayınca tersaneler yavaş yavaş kapandı. Şimdi bölgedeki işsizlik oranı %80-85 civarında."

'Maastricht'i uygulatmıyorduk'

Yunan Ortaöğretim Devlet Öğretmenleri Sendikaları Federasyonu (OLME) Yönetim Kurulu Üyesi Angeliki Faturu: AB öncesinde Yunanistan'da genel olarak güçlü bir işçi hareketi vardı. Alman faşizmine karşı en önemli direnişlerden birini verdik, ama ilk önce İngiliz sonra da Amerikalı emperyalistler istediklerini askeri yollarla hayata geçirmeyi başardılar. Bundan sonra iç savaş çıktı. Takip eden yıllarda işçi hareketi canlılığını korudu ve gelişti.

Gerçekleştirilen bir dizi askeri darbelerin yarattığı dikta rejimine karşı bu hareket daha da yükseldi. Bu yükselişin zirvesi de “1973 Politeknik Direnişi”dir. Dikta rejimini devirecek kadar yükselen bu hareket, işçi hakları ve genel olarak sosyal ve siyasal haklarda büyük kazanımlar sağladı. 74’ten sonra da hareket devam etti; 82-83 yıllarında yapılan Anayasa’da işçiler için çok geniş sosyal ve siyasal haklar tanımlanmıştı. Bunlar diğer AB ülkeleri, özellikle de Güney Avrupa ve Türkiye ile karşılaştırıldığında kapsamı geniş ve ilerici haklardı. Bu hareket, PASOK’un 81’de iktidara gelişinden 92 Maastricht Anlaşması’na kadar devam etti, hatta ülkeyi yönetenler, bu anlaşmayı imzaladıkları dönemde bile anlaşmanın gereklerini, işçi direnişleri nedeniyle uygulayamıyorlardı.

Devlet hastaneleri ya kapalı ya paralı

Ekonomik krizin Yunanistan’da etkilediği alanların en başında sağlık sistemi geliyor. Krizden önce işverenlerin, işçilerin ve devletin katkıda bulunduğu bir fon çalışanların sağlık ihtiyaçlarını karşılarken artık işsiz olan 1 milyon 200 bin kişinin neredeyse yarısı sağlık sisteminden dışlanıyor; Temmuz 2011’de IMF ile imzalanan anlaşma gereği işsiz kalanlar en fazla bir yıl kamu sağlık hizmetlerinden faydalanabiliyor, bu bir yılın sonunda ise sağlık hizmetini satın almak zorunda kalıyorlar. Devlet Hastanesi Doktorlar Federasyonu (OENGE) Yürütme Kurulu Üyesi ve METAXA Kanseri Hastanesi doktoru Nikos Bountouroglou, bu dışlanmanın nedenini insanları müşteriye, hastaneleri klinikleri ve özel sağlık merkezlerini ticarethaneeye dönüştürerek sıcak para sağlamak, diye açıklıyor ve devam ediyor: “Amaç krizin sonuçlarını; sağlık alanında çalışan özel işyerlerinin yarattığı kamu sağlık sektörünün borçlarını insanlara ödetmek ve tekellere cömert finansmanlar, teşvikler ve vergi indirimleri sağlamak.”

EMEKÇİYE TOLERANS YOK

Kriz zamanlarında insanların kamu hizmetlerine, öncelikli olarak da sağlık hizmetlerine ihtiyaç duyduğunu söyleyen Bountouroglou, hükümetin açıkladığı “var olan korkunç koşulları daha da kötüleştirecek vahşi kesinti paketinin” sağlık alanını doğrudan etkileyeceğini dile getirerek şöyle devam ediyor: “Çünkü sağlıkla ilgili konular işçi hakları, çalışma koşulları, emek ilişkileri, maaşlar, sosyal güvenlik için ayrılan katkılar ve sigorta fonlarıyla yakın bir ilişki içinde.” Bountouroglou’na göre hükümet, aslında süspansiyonların üstesinden gelebilir ve emekçilere

tolerans gösterebilir, ama bunu yapmayacak; “Şimdiye kadar alınan tüm emek karşılı önlemleri uygulayacak ve rağbet görmeyen politikasına devam edecek.”

DEVLET HASTANELERİ 25 AVRO

Hükümetin krize çözüm olarak geriye kalan devlet hastanelerini de lağv etmek istediğini belirten Bountouroglou, polikliniklerde birincil sağlık hizmetlerinin sağlandığını dile getiriyor, fakat bu poliklinikler yetersiz geldiği için “randevu listelerinin kabardıkça kabardığı”nı sözlerine ekliyor. Bountouroglou’nun sözlerini araştırmalar da destekliyor, buna göre krizle birlikte alım gücü düştüğü için özel hastaneler yerine devlet hastanelerine giden hasta sayısının yüzde 25-30 oranında arttı.

Bountouroglou, hükümetin krize çözüm olarak yaptığı yeni düzenlemeleri ise şöyle sıralıyor: “Tedavi başına yazılan her reçeteli ilaç için, Ulusal Sağlık Hizmeti Organizasyonu’nu güçlendirme bahanesiyle 1 avro alınıyor. Devlet hastanelerine her girişte 25 avro alınıyor. ‘Kilit asma’ hizmeti veriliyor; 661 klinikte ve diğer sağlık alanlarında 2012 sonuna kadar SSK hastanelerinin diğer hastanelerle birleşmesiyle bunların sayısı azaltılması planlanıyor.”

PARA YOKSA KANSER İLACI DA YOK!

Ameliyathanelere ucuz eldiven alındığı için eldivenlerin ameliyat sırasında delindiğini ifade eden Bountouroglou, krizden önce 0-1 yaş arasındaki bebek ölümleri oranının, her 1000 bebekte 2.7 iken krizden sonra bu oranın binde 3.8'e yükseldiğini aktarıyor. Bountouroglou’na göre sağlık alanında konuşulması gereken konulardan biri de ilaca erişim. “Kimse insanları tedavi etmek istemiyor, herkes sadece kâr etmek istiyor” diyen Bountouroglou, özellikle kanser ilaçlarının 10 ila 15 yıllık üretim patentini ellerinde bulunduran tekellere, parası ödenmediği takdirde hastaneler bu ilaçlardan vermediklerini belirtiyor.

ZAMLARI KABUL ETMEYİN!

Bountouroglou, krize çözüm olarak sağlık sektöründe radikal bir değişiklik, tamamen özel sağlık sektörünün ortadan kaldırılmasını öneriyor ve çalışanları, dayatılan zamları ve sağlığın satılmasını kabul etmemeye çağırıyor.

Hükümete göre, sağlık hizmetleri savurganlık

DR. Nikos Bountouroglou: “İnsanların parasız bir biçimde doktor ihtiyacı hükümete göre savurganlıktır. Bütün tahlilleri parasız biçimde yaptırabilmek hükümetlere göre savurganlıktır. Aileler, kadınlar ve çocuklar için kamusal önleyici sağlık hizmetinin olması ve insanların bütün ilaçlara ücretsiz bir biçimde erişmek hükümetlere göre savurganlıktır. Oysa sıtma, batı nil virüsü vs hastalık, öncesinde alınması gereken bir spreyle önlenabilir. Tıbbi muayene için sabah ödenen 5 avronun akşam açık olan nöbetçi kliniklerde 90 avroya çıkması, özel laboratuvarlardaki tahlil ücretlerinin kamu hastanelerinden yüzde 15 oranında daha fazla olması ve Ulusal Sağlık Hizmetleri Organizasyonları tarafından bir dizi tahlilin karşılanmamasıysa hükümetlere göre ‘rasyonel gelişme’dir. Hükümet, bazı sağlık merkezlerinin, laboratuvarların ya da SSK polikliniklerin kapanmasının ya da bunların birleşmesinin ‘derlenip toparlanma’ olduğunu söylüyor. Oysa işçilerle alay etmek ve onlara meydan okumakla hükümetin, kesintilerin sadece fazla harcamayı etkileyeceği ve bunların ‘rasyonel gelişim’ hizmetlerine liderlik edeceği yolundaki iddialar aynı anlama geliyor.”

**

Ameliyat tarihleri aylar sonraya veriliyor

NEW YORK TIMES’in yarı zamanlı muhabiri Dimitris Bouniass, krizin Yunanistan sağlık sistemi üzerindeki yansımalarını anlattığı haberinde şöyle diyor: “Devlet hastanelerinde doktorlar tuvalet kağıdından enjektör ve iğneye kadar hemen hemen her tip tıbbi malzemenin kısıtlandığından şikâyet ediyor. Bilgisayarlı ekipmanlar bozulunca tamir edilmiyor ve kullanılmaz hale geliyor. Hemşireler bu yüzden hastalara normalde harcadıklarından dört kat fazla emek ve zaman harcıyor. Ameliyat için verilen randevu tarihleri, artık kanser hastaları için bile aylar sonrasına veriliyor.”

Dünyanın Doktorları herkesi tedavi ediyor

“Krizle çözüm” olarak devlet hastanelerinin bir kısmının kapatılması, halen açık olanlarda da sadece kayıt için hasta başına 25 avro kesilmesi Yunanistan’da parasız hizmet veren sağlık merkezlerine olan ilgiyi arttırdı. Krizden önce genellikle göçmenlerin ve siyasi sığınmacıların uğrak yeri olan bu tip merkezlere, artık krizin hayatlarını altüst ettiği Yunanlılar da geliyor.

OMONIA’DA ARTIŞ YÜZDE 25

Bu merkezlerden biri 22 yıldır Yunanistan’da Atina, Selanik, Hanya ve Patra şehirlerinde faaliyet gösteren uluslararası insani tıbbi yardım kuruluşu Dünyanın Doktorları. İnsanlara parasız olarak poliklinik ve ilaç hizmeti veren kuruluşun, göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı Omonia bölgesi hastanesinde görev yapan kurum içi programlar sorumlusu Samartzi Hristina, krizle birlikte Omonia şubesinde hizmet alan göçmenlerin ve siyasi sığınmacıların sayısında belirgin bir değişim olmadığını, fakat 2011’in ortalarına doğru Yunanlı sayısının yüzde 25 oranında arttığını söylüyor.

PERAMA’DA ARTIŞ YÜZDE 90

Dünyanın Doktorları’nın Atina’daki ikinci şubesi ise tersaneler bölgesi Perama’da. Hristina, tersanelerin kapanmasıyla birlikte yavaş yavaş fakirleşen bölgedeki şubeye krizle birlikte gelen Yunanlı hastaların sayısının ise yüzde 90 oranında arttığını ifade ediyor.

ESKİNİN ZENGİNLERİ DE GELİYOR

Krizden sonra Dünyanın Doktorları’nın hizmet verdiği grupları göçmenlerin ve siyasi mültecilerin yanı sıra düşük gelirliler, emekliler ve kronik hastalar olarak sıralayan Hristina “ilaçlarını başka yerlerden temin edemeyen insanlar da bize geliyor, çocuğunun aşısını yaptıramayanlar da. Çünkü bu insanlar artık bunları temin edecek ekonomik güce sahip değil.

Öyle ki; hizmet verdiğimiz insanlar arasında daha önce işyeri sahibi olup, krizle birlikte işyeri kapandığı için sağlık ihtiyaçlarını başka yerden karşılayamayacak durumda olan hastalar var” diye konuşuyor ve ekliyor: “Biz, bize başvuran herkese hizmet veriyoruz, onların yabancı veya Yunanlı olmasına bakmıyoruz, yasal ya da yasadışı olup olmadıklarına bakmıyoruz. ”

DOKTOR VE HEMŞİRELER GÖNÜLLÜ

Hristina, yaklaşık 20 kişinin çalıştığı Omonia şubesinde, sadece bir doktorun dışında maaş karşılığında çalıştığını, diğer doktor ve hemşirelerin gönüllü olduğunu söylüyor. Doktorların ve hemşirelerin kendi işyerlerinden artakalan zamanda polikliniğe geldiklerini dile getiren Hristina, buna rağmen her branştan doktorun hastanede mevcut olduğunu belirtiyor. Ayrıca polikliniğin eczanesinden hastalar ihtiyaç duydukları ilaçları, bebek mamalarını yine ücretsiz bir biçimde alabiliyor.

DESTEKLE AYAKTA DURUYOR

Hristina, krizle birlikte Dünyanın Doktorları'nın devletten aldığı ödeneğin kesildiğini söyleyerek maddi destekçilerinin kimler olduğunu şöyle anlatıyor: “Halktan para desteğinde bulunanlar var. Ama bu desteğin aslı, özel şirketlerden sağlanıyor. Ayrıca AB'nin finanse ettiği mülteci programlarından Sağlık Bakanlığı aracılığıyla bize belli oranlarda pay sağlanıyor.” İlaçların büyük bir çoğunluğu ise halkın yaptığı bağışlardan oluşuyor; evinde fazla ilaç bulunanlar, artık o ilaca ihtiyaç duymayanlar, ilaçları Dünyanın Doktorları'nın eczanesine veriyor.

'Başka hastaneye gitme şansım yok'

DÜNYANIN Doktorları'nın Omonia'daki polikliniğinden sağlık hizmeti alanlarla konuşmak istiyoruz, fakat Hristina'nın tüm ısrarlarına rağmen poliklinikteki hastaların hiçbiri konuşmak istemiyor. Hristina, hastaların düştükleri durumdan utandıkları için konuşmadıklarını söylüyor. “Önemli değil” deyip şansımızı dışarıda deniyoruz. Hastanenin önünde bekleyenlerin çoğu fotoğraflarda görünmemek için hemen uzaklaşıyor, kalanlarsa

konuşmuyor, Afgan göçmen Rauf Reza dışında. Böbreklerinden rahatsız olan Rıza, uzun uzun hastalığını anlatıyor. İşsiz olan Rıza “başka bir hastaneye gitme şansım yok” diyor.

DD yiyecek yardımına da başladı

YUNANİSTAN’da yaşanan krizle birlikte, özellikle hiçbir şekilde geliri olmayan ve düşük gelirli insanlar için başta Atina belediyesi olmak üzere belediyelerin ve bazı sivil toplum kuruluşları aşevleri açtı. Bu duruma kayıtsız kalamayan Dünyanın Doktorları’ysa 2011 yılının Ekim ayında yiyecek yardımı yapmaya başladı. Bu uygulama çerçevesinde ihtiyacı olana ailelere, içinde temel besin maddelerinin bulunduğu koliler dağıtılıyor

AB, kamu sağlık sektörünü yok etti

»“(AB ile) ticarileşme yaygınlaştırıldı. Avro bölgesi içinde, sağlık sisteminin bir parçası olan kamu sağlık sektörü yok edildi. Çalışanlara sağlanan fayda ‘zayıfladı’. Buna ek olarak her şeye para ödemeyi, her şeyi satın almayı öğrendik; muayeneye, ilaca, önleyici sağlık hizmetine, tedaviye. Avrupa Birliği vatandaşlarının büyük bölümünü oluşturan düşük gelirliler, fakirler ve yoksullar (adeta) mahkûmdu. Sağlık alanının özelleştirilmesi; sağlık servislerinin ticarileştirilmesi, büyük şirketlerin ülkeye girişi ve hızla yükselmeleri genellikle merkez sağ olarak adlandırılan hükümetler zamanında oldu. Tabii ki bütün bunların anlamı kamu sektörünü ortadan kaldırmak değildi, ama yardımcı operasyonlar ve dayanışmayla özel sektör kendi yararına çalıştı.”

Yaşamın odağı sokaktan eve kayıyor

Yunanistan, insanların hayat ritminin düşük olduğu bir ülke, belki Akdenizli oluşlarından, belki AB üyeliğinden sonra dayatılan tüketim kültüründen, belki de her ikisinden. “Keyfine düşkün” demeyelim de Yunan halkı için, “hayatı seviyorlar” diyelim biz. Sokak odaklı yaşıyorlar; dışarıda yemek yiyor, kafelerde oturuyorlar. Evet, her ne kadar gelirleri düşmüş, ekstra vergi ödemek zorunda bırakılmış olsalar da bunları hala yapmaya çalışıyorlar, krizden sonra bile... Sadece daha çok düşünerek ve daha az sıklıklarla.

ÇALIŞANLAR SOKAKTA İŞSİZLER EVDE

Atina'da bulunduğumuz bir hafta boyunca sokaktaki bu normal yaşam döngüsü içinde, önceki yıllara göre sayıları gözle görülür bir biçimde artan dilenciler dışında işsizlere pek de rastlamadığımızı özellikle vurgulamak gerek belki de. Çalışabilir nüfus içinde her dört kişiden birinin çalışmadığı ülkede, işsizlerin krizden doğrudan etkilendiği ve yaşam alışkanlıklarının büyük oranda değiştiği söylenebilir. Ama Yunan halkının genelinin yaşam alışkanlıklarının krizle birlikte alt üst olduğunu söylemek için henüz çok erken. Kriz bu doğrultuda gittiği takdirde bu alt üst oluşu da göreceğimiz günler çok uzak değil maalesef, lakin şimdilik "kriz, insanların yaşam alışkanlıklarını değiştirmeye başladı" demek daha doğru olur.

ESKİSİ KADAR HARCAMIYORLAR

Bu tespite restoran sahibi Vaiyos Stavru da şu sözlerle katılıyor: "Yunanlıların dışarıda yeme-içme alışkanlıkları belli bir ölçüde değişti, fakat bu değişiklik henüz çok büyük oranlara varmadı." Stavru'ya göre Yunanlılar için dışarıya çıkmak, tavernada eğlenmek kültürel bir alışkanlık. Buna rağmen Yunanlıların dışarıya çıkma sıklığında, kriz öncesine göre yüzde 25 oranında bir azaltmaya gittiğini, çıktıklarında da eskisi kadar çok harcamadıklarını söyleyen Stavru, kendi restoranının iş hacmindeki daralmanın ise henüz yüzde 10-15 civarında olduğunu dile getiriyor. Stavru, iş hacmindeki düşüşün azlığını, malzeme fiyatlarında, KDV'de ve belediye tarafından koyulan vergilerde artış olmasına rağmen, hizmet kalitesini düşürmemiş ve fiyatları genel olarak arttırmamış olmasına bağlıyor. Ama sormadan da edemiyor: "Devlet bana yardımcı olmazsa, ben n'apabilirim?"

ÖNCEDEN SIRADAN OLAN ARTIK LÜKS

"Krizin etkileri Yunanistan'da her alanda hissediliyor tabi ki, ama bunu gözlemleyebilmek için ilk önce insanların dışarıda yaptıkları harcamalara bakmak gerek" diyor Atina'da küçük bir kafede çalışan Sofia İliadi de. İnsanların eskiye oranla dışarıda çok daha az kahve içtiğini söyleyen İliadi şöyle konuşuyor: "İnsanlar için daha önce ticari taksilerle dışarı çıkmak, iki üç kadeh içki içmek, sonra kahve içmek ve taksi ile tekrar ev dönmek normal kabul edilirken,

artık lüks sayılıyor. Ben de artık her şeyi düşünerek harcıyorum; eskiden tatile giderken düşünmezken artık gitmesem mi diye düşünüyorum.”

“ELİMİZDE KALAN TEK ŞEY UMUT”

Krizle birlikte sosyal yaşamını kısıtladığını söyleyenlerden biri de Atina Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği'nde okuyan İsmi Theodoru. Krizden önce ailesinin ekonomik sorunun olmadığını belirten Theodoru, “Sinamaya gitmeyi, dışarıda kahve içmeyi, harcama yapmayı azalttık” diyor. Aynı bölümde okuyan Thedora Maraki de her şeyin eskiye göre daha zor olduğunu dile getiriyor. Maraki, “Ailecek bütün harcamalarımızda kesintiye gittik, her şeyden tasarruf etmeye çalışıyoruz” diye konuşuyor. Gelecekte işsiz kalmaktan korktuğunu ifade eden Maraki, “Korkuyorum, ama bunun yanında umut da var içimde. Elimizde kalan tek şey umut çünkü, en azından onu koruyalım.” diyor.

“SATIN ALMA GÜCÜM SIFIR”

İşsiz olanların durumu ise çok daha zor. Atina Ekonomi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Ekonomi bölümünde okuyan Dimitris Kalavatis, fotoğrafını çekmemiz kaydıyla bize içinde bulunduğu durumu anlatmayı kabul ediyor: “Babam serbest meslek sahibi idi, şimdi işsiz, geliri yok. Annem eskiden yaşlı insanlara bakıyordu, şimdi işsiz. Kardeşim de işsiz. Bir tek ablamın engelli maaşı var, onunla geçinmeye çalışıyoruz.” Hayat pahalılığının, vergilerin, kriz sonrası getirilen ve halk arasında ‘haraç’ olarak anılan ekstra vergilerin hayatı yaşanmaz hale getirdiğini ifade eden Kalavatis şöyle devam ediyor: “Satın alma gücüm sıfır. Dışarıdaki harcamalarımı en aza indirdim zaten. Bazen 50 centlik bir şişe suyu alırken bile düşünüyorum, bazen şişe su almamak için de musluktan içiyorum. 1 avroyu bile hesap etmek zorunda kalıyoruz. 2012’de yaşıyoruz ve maalesef yaşam standartlarımız bu halde.... Böyle giderse durum daha da kötüye gidecek”***

Hristos Piperakias: “Benim hala işim var, çalışıyorum, ama genel olarak durum çok zor. Bir kardeşim işsiz, diğer kardeşim de üniversiteyi bitirmek üzere. O da işsiz kalacak. Annem ve babamsa emekli ve kendi ilaçlarını dahi almaya zorlanıyorlar. Etrafımızdaki insanlar, arkadaşlarımız.... herkesin durumu aynı. Geçenlerde bir arkadaşımızı yurtdışına uğurladık.

Maalesef toplumun bütünü krizden olumsuz biçimde etkilendi, en azından hala kar edenlerin dışında...”

Eleni Makri: “Özel sektörde çalışıyorum. Kriz beni kişisel olarak çok etkilemedi çünkü çalışma koşullarımda ve ücretimde ‘henüz’ bir değişiklik olmadı. Fakat ailem için durum farklı; 5 kişiyiz ve tek çalışan benim. Kriz sadece benim ailemi değil, tanıdıklarımı da etkiledi. Yunanistan’da hayat çok pahalı. Krizle birlikte temel besin maddelerinin fiyatları da arttı. Bir çok kişinin kredi borcu var. Tüm bunlar nefes almamızı bile zorlaştırıyor. Artık paramızı kuruşu kuruşuna hesap ederek harcıyoruz. Daha öncekine oranla harcamalarımızı kısıtladık.”

Yayınevleri de zor durumda

Krizden etkilenen bir diğer sektör de kitap sektörü. Yayınevi çalışanı Maria Kursi, krizle birlikte iş hacminde düşüş olduğunu söylüyor. Kursi şöyle devam ediyor: “Her şey gibi kitap çıkarmak da çok pahalı. Maalesef kapanma riski ile karşı karşıyayız ama bunu düşünmek bile istemiyorum. Zaten maaşlarımız düştü ve artık maaşlarımızı zamanında alamıyoruz.”

Krizin çözümü nerede?

Yaşamın her alanına nüfuz eden krizden çıkışın reçetesiye herkese göre farklı. Yeni Demokrasi Partisi, PASOK ve Demokratik Sol’un oluşturduğu hükümet AB’nin kemer sıkma politikalarına harfiyen uyarken Syriza, “ekonomik gerilemenin derinleşmesine ve toplumun çökmesine neden olan” bu kemer sıkma politikalarının iptalini istiyor. Syriza’ya göre Yunanistan’ın borcunun büyük bölümü silinmeli, geri kalan bölüm de Almanya’nın 1953’te yaptığı gibi, imzalanacak anlaşmalar çerçevesinde ekonomik kalkınmaya bağlı olarak ödenmeli. Demokrasi ve dayanışma ilkelerine dayalı, farklı bir AB’den yana olan

Syriza Avrupalı hükümetlerin, çalışanların yararına bir Avrupa kalkınma modeli stratejisini masaya yatırması gerektiğini söylüyor. Yunanistan Komünist Partisi (KKE)'ye göreyse çözüm borcun tek taraflı olarak silinmesinde ve Yunanistan'ın AB ve avro bölgesi dışına çıkmasında. Sendikaların da görüşleri birbirinden farklı. PAME çözümü AB'den ve avro bölgesinden çıkmakta bulurken AB'den ve avro bölgesinden ayrılmak konusunda fikir beyan etmeyen OLME kemer sıkma politikalarının iptalinden yana.

Polis halka, Altın Şafak göçmene karşı

Yunanistan tarihindeki en önemli köşe taşlarından birini büyük işçi, çiftçi ve öğrenci eylemleri oluşturuyor. Lakin mücadele edenler karşılarında hep polisi buluyor. Oysa daha dün bu mücadeleler sonucu kazanılan sosyal haklardan bir memur olan polis de faydalanırken bugün Yunanistan'da yaşanan ekonomik kriz, Syntagma Meydanı'nda karşı karşıya geldiği gösterici kadar polisi de eziyor. Bu çelişkiyi konuşmak üzere Atina'daki ofisinde ziyaret ettiğimiz Yunanistan Polis Memurları Sendikaları Federasyonu Başkanı Fotopulos Hristos "Polis çalışanlara karşı nankörce davranıyor" diyor.

»Yunanistan'da kaç polis var ve bunlardan kaç sendikalı?

Yunanistan'daki polis sayısı 55 bin. Bunların 42 bin 500'ü sendikaya üye.

»Peki, özellikle kriz sürecinde çalışanların ücretlerinde yapılan kesintilerden polisler muaf tutuldu mu? Polislere ayrıcalık tanındı mı?

Kriz başladığında hükümetin aldığı önlemler gereği bütün çalışanların maaşlarında kesinti yapılmıştı. Bu kesintiler bizden de yapılmıştı, fakat bizden yapılan kesintinin oranı diğerlerine göre daha azdı. Bu dönemde hükümet, gelecekteki kesintilerden polisleri muaf tutacağına dair söz vermişti bize, ama bu söz tutulmadı; bize yalan söylediler ve daha sonraki kesintilerden de payımızı aldık. Kesintilerin miktarı hakkında net bir oran vermek zor, çünkü bu oran çalışanların konumuna ve çalışmaya yılına göre farklılık gösteriyor. Düşük ücretli

polislerden yüzde 6 civarında bir kesinti yapıldığını söyleyebiliriz, fakat sadece maaşlarda değil primlerde kesintiye gidildi: Haftanın 5 günü sekizer saatlik çalışma süresinin dışında kalan hafta sonu ve gece görevleri için ödenen primler kaldırıldı. Gece vardiyasında saat başına aldığımız 2.93 avroyu 2.60 avroya indirdiler. Sadece polisler verilen aylık 71 avroluk özel primi 65 avroya indirdiler. Yani bütün kesintilerden ve vergi politikalarından diğer çalışanlar nasıl etkilendiyse biz de öyle etkilendik, bu anlamda bir muafiyet söz konusu değil. Devletin polislerden yaptığı kesintilerin ve sağladığı olanakların sınırlı olmasına rağmen, polisin işini en iyi biçimde yaptığını söyleyebilirim.

»Herkesi krize karşı sokakta görüyoruz, polisleri ise göstericilerin karşısında... Evet, maalesef öyle bir sorun var; polisin rolü haklarını arayanlara karşı nankörce olabiliyor. Ama bu meselede belirleşici olan genelde siyasi iktidar. İktidar, halkı politika aracılığıyla ikna edemediği zaman, sistemi korumak için polisi kullanıyor. Sizin de dediğiniz gibi gösterilerde çalışanların karşısında duran polis, aslında kendisinin ve ailesinin de karşısında duruyor. Çünkü politikalarından kendisi ve ailesi de etkileniyor. Bu polislerin de hasta babaları var, işsiz oğulları var, işsiz eşleri var...

“POLİS BİZE DE GAZ SIKTI”

Biz bu gösterilere müdahale edilmesinden, çalışanların haklı taleplerine karşı polislerin kullanılmasından yana değiliz. Fakat bana diyeceksiniz ki; pratikte iş böyle olmuyor, polis müdahale ediyor! Evet, öyle. Ama bunu yapan iktidar; emir veriyor. Polis Sendikası Federasyonu'nun başkanı olarak bu uygulamalara karşı çıktığımı ve meslektaşlarımı da bu doğrultuda gelen emirleri uygulamaları yolunda uyardığımı söylemek isterim. Son önlem paketi meclisteyken Başbakanlık önünde protesto gösterisi yapmak istedik, ama diğer polis arkadaşlarımızın müdahalesiyle karşılaştık; bize de gaz sıktılar.

»İktidar çalışan iki kesimi karşı karşıya mı getirmek amacıyla olduğunu mu söylüyorsunuz?

Evet, aynen öyle. Kamu Emekçileri Sendikası ve İşçi Federasyonu'nun düzenlediği grevlerde ve yürüyüşlerde ben de vardım. Öfkeliler, Syntagma Meydanı'nı işgal ettiklerinde aralarında ben de aralarındaydım. (Bestekar) Mikis Teodorakis ve (Nazi bayrağını Akropol'den indiren eski Komünist Partili) Manolis Glazos ile birlikte orada gaza maruz kaldık. Bu tip polislerin davranışlarından biz de federasyon olarak memnun değiliz, ama başkan olarak benim bu fikirlerimi yaklaşık 43 bin üyeye ulaştırmam çok da kolay olmuyor.

“DAYAKÇI POLİSLERİN PEŞİNDEYİZ”

Aşırıya kaçan ve gereksiz davranışlarda bulunan polislerden tespit ettiklerimizi uyarıyor, durumu yargıya intikal ettiriyoruz. Daha önce foto muhabir Marios Lolos'a yapılan saldırının ve bir vatandaşımızın sakat kalmasına neden olan şiddetin peşini bırakmadık. Bu olaylara karışan polisler hakkında soruşturma açılmasını talep ettik ve davaları hala sürüyor.

» Kriz öncesinde, polislerin oy verdiği partiler hakkında hiç araştırma yapmış mıydınız? Hayır, ama krizden önce de özellikle göçmenlere karşı olan uygulamalarda yanlışlıklar ve aşırılıklar tespit etmiştik. 2005'ten beri bunları önlemek için “Ülkemizde Yabancılar”, “Polisin Irkçılık Karşısı Haritası”, “Göçmen Meselesi”, “Yolsuzluklar” gibi başlıklar altında bir takım eğitimler verdik. Bütün siyasi partilerin temsilcilerinin de katıldığı seminerler, söyleşiler düzenledik. Bunların sonuçlarını kitaplaştırdık ya da dergilerde yayımladık. Hatta o zaman Yunan Polis Teşkilatı'na yabancıların da alınmasını önermiştik. Bu şekilde polisin yabancılara karşı önyargısının ortadan kalkacağını ve aralarındaki iletişimin daha iyi olacağını önermiştik. Siyasi iktidardan daha ilerici bir öneride bulunmuşunuz yani...

Evet, ama bu önerimiz o zaman kabul edilmemişti. Hükümet bizi “Ülkede işsizlik varken Yunanlıların yerine yabancıları istihdam etmek istiyorsunuz” diye suçlamış, hatta bize hakaret etmişti. Fakat 2010 yılında bizim lafımıza geldiler ve polis teşkilatının belli kurumlarına yabancı işçi alındı.

»Kriz sonrasında polislerin büyük çoğunluğunun Altın Şafak'a oy verdiği yazıldı Yunanistan basınında. Bu oylar neden Altın Şafak'a kaydı sizce?

Polis bu toplumun bir parçası, o siyasi güçlere Yunan toplumunun belli bir bölümü de oy verdi, sadece polisler değil. Ama devletin ücretler, sosyal haklar ve hizmetlerde yaptığı kesintiler, toplumun diğer kesimlerinde olduğu gibi polislerde de bir rahatsızlık yarattı ve polisleri çeşitli propagandalara açık hale getirdi. Siz böyle boşluklar yaratırsanız, bazı kesimler de kendi mesajlarını ve ideolojilerini yaymak için bu boşluğu doldurur.

“POLİSİ DE YIKIMA GÖTÜRECEK”

Yapılan olumlu işleri siyasi iktidar sahiplenirken, olumsuz şeylerin sorumluluğu hep polislerin üzerine atıldı. Az önce sözünü ettiğim boşluğu dolduran siyasetler de ortaya çıkarak polislerin büyük bölümünü kendi tarafına çekti. Devlet, hem ekonomik hem de sosyal haklar açısından polisleri ve diğer çalışanları koruma altına almadıkça politik ve ideolojik olarak onları etkileyecek ve kullanacak olanlara karşı, onları hep açıkta bırakmış olur. Polisler hiç bir taraftan iyi laf duymuyor; devletten duymuyor, bakandan duymuyor, sol partilerden duymuyor... hep suçlamalarla karşı karşıyalar. Buna karşılık birileri, polise ufak da olsa destek verdiğinde, onu övdüğünde polisin sempatisini kazanıyor. Fakat polisler bu durumun, kendilerini de yıkıma götüreceğinin farkında değil polisler. Genel olarak hükümetteki parti (Yeni Demokrasi) ve onu destekleyen iki parti (PASOK ve Demokratik Sol) daha kendi aralarında anlaşamazken nasıl çıkıp da halkı ikna edecekler? Siyasi iktidar bu güçsüzlüğünü ve beceriksizliğini polislerle kapatmaya çalışıyor.

»İktidar, polis aracılığıyla halka karşı zor kullanıyor, öyle mi?

Evet, bize de yazık.

»Siz bunlara karşısınız yani?

Evet, tabi ki karşıyım.

»Altın Şafak üyelerinin özellikle göçmenlere saldırdıkları görüntüler dış basına da yansıdı. Bu kişilerin iddiaları polisin yetersiz kaldığı yönünde... Bu kişilerin bazı yerlerde polismiş gibi göçmenlere kimlik sormaları sizi rahatsız ediyor mu? Bunlara neden müdahale etmiyorsunuz?

Daha önce de dediğim gibi eğer polisi araç ve gereçlerden mahrum bırakırsanız, yeterli miktarda polis olmazsa ve olanları da grevlere karşı, yürüyüşlere karşı, göçmenlere karşı kullanırsanız diğer alanlarda boşluk kalır. Böyle olduğunda da bu tür gruplar ortaya çıkar ve bu alanı kullanır. Bunlar kesinlikle doğru davranışlar değildir, biz bunları kınıyoruz. Neticede hırsızlık olayları gibi adli suçlar karşısında polis yetersiz kalmış oluyor. Bundan dolayı ben, siyasi iktidarın bu konuda inisiyatif alıp bu olayların ortadan kaldırılması için gerekli önlem almasını istedim. Bu durum kendi demokrasimiz için de kötü çünkü. Bilmiyorum hep Yunanistan adına konuştuk, ama sizin Türkiye’de yok mu böyle şeyler? (Gülüyor.)

»Olmaz

mı!

Tabi Türkiye’de olanları da duyuyoruz, görüyoruz. Ama bizim kendimizi, bizden geride olanlarla değil ileride olanlarla kıyaslamamız gerek. Bu arada Türkiye’den birileri elçilik aracılığıyla bizimle iletişime geçti, sendikayı nasıl kurduğumuza ve nasıl mücadele yürüttüğümüze dair bilgi edinmek için görüşmek istediler.

»Evet, Türkiye’de bir polis sendikası kurma girişimi var.

Evet öyleymiş, ama bir türlü konuşamadık kendileriyle.

Türkiye’de polis sendikasına izin yok!

TÜRKİYE’nin ilk polis sendikası EMNİYET-SEN geçtiğimiz kasım ayında kurulmak üzere Ankara Valiliği’ne dilekçe verdi, ancak Valilik engeliyle karşılaştı. Valilik konunun disiplin yönünden soruşturulması için müfettiş tayin etti. Sendika, Ankara’daki merkez binasına tabela asmasına rağmen, yine engellemeler nedeniyle üye kaydı yapamadı. EMNİYET-SEN yetkilileri önceki gün "Sendikal hakların kullanılmasını engelledikleri" iddiasıyla, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na Valilik hakkında suç duyurusunda bulundu.

Kriz ırkçı şiddeti artırdı

Avrupa’ya açılan kapı olması nedeniyle Yunanistan, ülkesinden göç etmek zorunda kalanların ilk tercih ettiği ülke konumunda. Ülke nüfusunun yüzde 10’dan fazlasını kaçak ve yasal göçmenler oluşturuyor. Lakin Yunanistan’da hayat göçmenler için pek kolay değil. Gerek hükümetler gerekse ülkenin sağa gönül vermiş kesimi, göçmenleri yakıcı bir sorun olarak görüyor, fakat bu insanların Yunan toplumuna entegre olabilmesi için de gerekli politikalar geliştirilmiyor. Bangladeşli İşçi Birliği Temsilcisi Ahmet İlyas bunun nedenlerini, “göçmenleri sömürüye daha açık bir halde tutmak ve göçmen işçileri, yerli işçilere karşı daha ucuz işgücü tehdidi olarak kullanmak” şeklinde açıklıyor. İlyas sözlerine şöyle devam ediyor: “Yasal bir statüye kavuşarak sosyal ve siyasal haklarımızı elde etmemiz çok zor. Bu konuda da elle tutulur bir çözüm sunulmuyor.”

KRİZİN NEDENİ GÖÇMENLER Mİ?

Yunanistan’da göçmenler için zaten yeteri kadar zor olan hayat krizle birlikte daha da zorlaştı. “Bu ülkede bir çok sektörde yabancılar çalışıyor, krizle birlikte işten ilk çıkarılanlar ve

ilk bedel ödeyenler de yabancılar oldu.” diyen İlyas özellikle sağ kesim tarafından dillendirilen Yunanistan’da krizin nedeninin göçmenler olduğu yolundaki iddiaya şöyle karşı çıkıyor: “Krizden önce de ülkedeki işsizliğin nedeni göçmenler olarak görülüyordu, yabancılar Yunanlıların iş imkanlarını ellerinden almış... Bu çok yanlış. Çünkü Yunanistan’da yabancılar yokken de işsizlik vardı. Kaldı ki; biz burada herhangi bir kurumu yönetmedik, bu yanlış politikaları biz uygulamadık. Tam tersine yabancı çalışanlardan kesilen vergiler sayesinde sosyal sigortalar sandıkları desteklendi. Yani bu ülkenin ayakta durmasında yabancıların da katkısı var.” İlyas, toplumun yabancılar karşı tutumunda hükümetin yarattığı her şeyden göçmenlerin sorumlu olduğu yolundaki algıya değinerek “Bu da patronların ekmeğine yağ sürüyor. Örneğin geçenlerde Mısırlı bir işçi, yevmiyesini istediği için patron tarafından tartaklandı ve zincirlerle bağlandı.” diye konuşuyor.

Sistemin karanlık gücü; faşistler

“ARTIK ırkçı saldırılar gündelik olaylara döndü. Hükümettekilerin ırkçı olmasından cesaret alan Altın Şafak gibi faşist örgütler göçmenlere karşı saldırılarını çoğalttı; bu saldırıların sayısı son iki yıl içinde sadece Atina’da yaklaşık bin! Ben bizzat kendi ülkemden 10 kişinin saldırıya uğradığına tanığım. Bunlardan üçü yaklaşık bir ay hastanede tedavi gördü. Buna karşılık biz polise şikayette bulunduğumuzda, saldırgan Altın Şafak üyeleri değil göçmenler tutuklanıyor. Bu da gösteriyor ki; hükümette göçmenlere artık “Sizi istemiyoruz, gidin!” mesajı vermek istiyor. Biz gidince emekli sandıklarında biriken primlerimizin ne olacağı konusunda hiç bir şey söylemeyen Yunan Hükümeti, polislerle yapamadığı şeyi Altın Şafak gibi sistemin karanlık güçleriyle yapmaya çalışıyor. Şunu da söylemem gerekir ki; Altın Şafak sadece göçmenlere değil aynı zamanda her türlü işçi hareketine de karşı olan bir faşist örgüttür.”

“Demokles’in kılıcı boynumuzda”

“Demokles’in kılıcı boynumuzda”

Yunanistan’da okulların temel ihtiyaçlarını karşılamak üzere ayrılan ödenekler yüzde 65 oranında kesintiye uğradı. Eğitim alanında çalışan 150 bin kişi atılma tehlikesiyle karşı karşıya. Ülkenin soğuk olan kuzeyinde ısınma ihtiyaçları

giderilemeyeceği için okullar kapanmak üzere. Diğer alanlarda olduğu gibi eğitim çalışanları da isyan ediyor: “Kemer son delikte!”...

Yunanistan’da krizden etkilenen en önemli alanlardan bire de eğitim. Ülkede öğretmen maaşları yüzde 27 ila 45 oranında azaltılırken hükümetin altına imza attığı anlaşmalar çerçevesinde, bu alanda çalışan 150 bin kişi işten atılma tehdidi altında. Halihazırda ilk ve orta dereceli okullarda ise 3 bin öğretmen açığı var. Yunan Ortaöğretim Devlet Öğretmenleri Sendikaları Federasyonu (OLME) Yönetim Kurulu Üyesi Angeliki Faturu, kemer sıkma politikalarıyla sadece eğitim alanında çalışanların ücretlerinde düşüş yapılmadığını, aynı zamanda okullara tahsis edilen internet, elektrik, doğal gaz, temizlik, kitap ve fotokopi ödeneklerinde %65 oranında kesintiye gidildiğini söylüyor. Faturu ile Atina’daki OLME binasında konuştuk.

» Kriz Yunanistan’da eğitim alanını nasıl etkiledi?

Ülkede büyük direnişlerle elde edilen bütün kazanımlar krizle birlikte, hatta krizi bahane ederek, geri alınmaya çalışılıyor. Öyle ki; geçmişi Chicago’daki yüz elli yıl öncesine dayanan sekiz saatlik çalışma süresi yeni yasalarla değiştiriliyor. Daha önce eğitim alanında kazandığımız hakların çoğu şimdi iptal ediliyor. Mesela müfettişlik kurumu, bizim mücadelemiz sayesinde kaldırılmıştı. İş yerlerimizde tam bir sendikal özgürlüğe sahiptik. Sendikamız rahatlıkla iş yerlerine ve eğitim çalışanlarına ulaşabiliyor, buralarda örgütlenebiliyordu. Tayinlerimiz bizim isteklerimiz doğrultusunda düzenleniyordu. şimdi ise bütün bu haklar bir gecede siliniyor! Ayrıca hükümetin troyka (IMF, AB ve Merkez Bankası) ile imzaladığı 150 bin kişinin işten çıkarılmasına dair anlaşma eğitim alanındaki çalışanların boynunda Demokles’in kılıcı gibi sallanıyor. Emekli sandığındaki paralarımızı ise devlet bize sormadan tahvil etti.

KEMER SON DELİKTE

Ücretlerimiz % 27 ila 45 oranında düşürüldü. Yeni tayin olmuş bir öğretmenin maaşı, önceki yıllara oranla neredeyse yarı yarıya düştü; 2009'da göreve yeni başlamış öğretmen 1000 avronun biraz üzerinde maaş alırken şimdi 588 avro alıyor. Örneğin ben 20 yıllık öğretmenim, bir de çocuğum var. Kemer sıkma politikaları uygulanmamış olsaydı şu anki maaşım 1450 avro olacaktı. Oysa şu anda maaşım 1180 avro, çocuğumdan dolayı da 30 avroluk ödenek alıyorum. Yeni vergi politikalarıyla ise yıllık olarak 1000 avroluk bir kesintiye daha uğruyorum. Eğitim çalışanları ekonomik olarak yıkıma sürükleniyor. Hedeflenen ise tepki göstermeyen, mücadele etmeyen, itaatkar kamu çalışanları yaratmak... Artık sendikayla ilişki kurmak isteyen eğitim çalışanlarını parmakla gösterecekler.

“DURUM DAHA KÖTÜLEŞECEK”

Bütün bu politikalarla Yunanistan'daki yaşam standartları 30 yıl öncesine doğru götürülüyor. En kötüsü de bu politikalar devam ettiği sürece eğitim çalışanlarının ve tüm çalışanların genel durumu daha da kötüleşecek. Aslında Yunanistan gençliğinin eğitim düzeyi çok yüksek, herkeste bir kaç tane diploma var, fakat bu gençler Yunanistan'dan gitmenin yollarını arıyorlar. 60'larda nitelsiz işçiler Yunanistan'dan gelişmiş ülkelere göç etmişti, şimdi tam tersi oldu; eğitilmiş insanlar göç ediyor.

» Kriz okullara nasıl yansdı peki?

Kemer sıkma politikalarıyla sadece çalışanların ücretlerinde düşüş yapılmadı, aynı zamanda eğitim, sağlık ve sosyal hizmetler alanında sosyal devlet anlayışının getirdiği bütün ödeneklerde kesintiye gidildi. Örneğin bir okula ya da üniversiteye internet, elektrik, doğal gaz, temizlik, kitap ve fotokopi masrafları için ayrılan ödenekler yüzde 65 oranında daraltıldı. Ülkenin, kış ayları daha soğuk geçen kuzeyinde, pek çok belediye başkanı okulların ısınma ve diğer temel ihtiyaçlarını karşılayamayacağı için, bu okullar kapanma tehlikesiyle karşı karşıya. Ülke genelinde ilk ve orta öğretim okullar, 3 bin öğretmen açığıyla çalışıyor. Eğitim Bakanlığı, seneye sözleşmeli öğretmenler için daha az ödenek ayrılacağını bildirdi bize. Halihazırda 160 bin civarında ilk ve ortaöğretim çalışanı var, oysa üç yıl öncesine kadar 180 bin kişiydik. Bu 160 bir kişinin yüzde 60'tan fazlası sendikaya üye.

'Her 1 avro için 6.5 avro ödedik'

» Yunanistan'ın, AB parasıyla refahını arttırdığı, yani hazıra konduğu yolundaki söylemlere karşı ne cevap vereceksiniz?

(Gülüyor) Yunanistan'a giren her 1 avro karşılığında, her Yunanlının cebinden 6,5 avro çıktı. Şöyle söyleyeyim, sahip olduğu jeopolitik önem ve sahip olduğu zengin yer altı kaynakları, Yunanistan'ı AB için cazip hale getirdi. Ama Yunanistan'ın asıl önemi, AB'nin güçlü ülkelerinin ürettiği malları pazarlayacağı diğer ülkelere açılan kapı olmasıydı. Bu yüzden Almanya ve Fransa Yunanistan'da büyük altyapı yatırımları yaptılar; Almanlar Atina havalimanı, Fransızlar da önemli köprüler için finans sağladı. Bu ülkeler, bu yatırımları uzun yıllar boyunca işletme hakkına sahip ve bunların elde ettikleri kar Yunanistan'a kalmıyor, bu ülkelere gidiyor. Ama Yunan halkı vergilerle ve AB'nin yatırımlarını kullanırken ödediği ücretlerle, bu altyapılar için harcanan parayı kat kat ödemiştir.